

Spor Bilimlerinin Felsefe Temelleri

- Felsefe Nedir?
- Felsefe Neden Gereklidir?
- Felsefe Ne Kazandırır?
- Temel Felsefeler ve Spor Bilimleri Arasında Nasıl Bir İlişki Vardır?
- Kişisel Felsefe Nasıl Geliştirilir?

Felsefe Nedir?

- Felsefenin kelime anlamı; bilgi sevgisidir. Bilgiyi arama, ona ulaşmak için gösterilen çaba bu sevginin ifadesidir.
- Felsefe, bireylerin evrenle olan ilişkilerini tatmin edici ve anlamlı bir yolla değerlendirmelerine yardım etmeye çalışan bir araştırma alanıdır.
- Felsefe, sistematik düşünme sürecidir, yada nesnelere ve nesne ötesi varlıkların düşünce tarafından derinlemesine incelenmesidir.

Felsefe Nedir?

- Felsefe aynı zamanda bilgeliği inceleme anlamına da gelir. Bilgelikten anlaşılan da yalnız işlerimizdeki ölçülülük değil, aynı zamanda yaşamımızı yönetmek için olduğu kadar, sağlığımızı koruma ve tüm zanaatların yaratılması içinde insanın bilebildiği tüm nesnelere tam bir bilgisi anlaşılır (Descartes, Çeviri Akın 1995, 34)

Felsefe Nedir?

- Politzer'e (1935) göre“felsefe evreni, tabiatı açıklamak ister, yani genel meseleleri inceler. Daha az genel olan meseleler bilimler tarafından incelenir. Öyleyse felsefe, bilimlere dayanmak ve onlara bağılı olmak anlamında, bilimlerin uzantısıdır (Çeviri Eroğul 1970,21).

Felsefe Nedir?

- Russell'e (1911) göre "felsefi bilgi, özde bilimsel bilgiden ayrı değildir; bilime kapalı olup ta felsefeye açık olan bir bilgelik kaynağı yoktur, ve felsefenin vardığı sonuçların bilimin vardıklarıyla kökten bir ayrılığı yoktur. Felsefeyi bilimden ayrı bir irdeleme alanı yapan şey eleştiridir.
- Felsefe, bilimde ve günlük yaşamda kullanılan ilkeleri eleştirel olarak inceler; bu ilkelere bulunabilecek tutarsızlıkları araştırıp bulur ve onları ancak, eleştirel bir araştırma sonucunda çürütecek bir sebep bulunmadığında kabul eder" (Çeviri, Hacıkadiroğlu, 120).

Felsefe Nedir?

- • **Felsefe insanın doğası gereğidir:** İnsanı diğer canlılardan ayıran en önemli farklılık düşünme gücüdür. Felsefeye sistematik düşünce süreci olarak baktığımızda, insan için ne kadar doğal olduğunu görürüz.

Felsefe Nedir?

- • **Felsefe hoşgördür:** Her insan farklı düşünce ve özelliklere sahiptir. Bu farklılıklar insanlar arasında çatışmalara neden olmaktadır ve sosyal hayat için olumsuz bir durumdur. Oysa, felsefede çatışmalar normaldir ve felsefenin hayat kaynağıdır. Felsefedeki ekoller bu şekilde doğmuştur. Çıkan her yeni düşünce felsefeyi zenginleştirmiş ve büyütmiştir. Bu durum sosyal yaşam için ideal bir örnektir. Felsefedeki bu hoşgörü, toplum yapısına aktarılabilse sosyal sorunlar çok daha kolay çözülebilir.

Felsefe Nedir?

- • **Felsefe mutluluktur** : Felsefe bilgi, değer ve varlıkların anlamlarında mutlak bilgiyi arar. Çünkü mutlak bilgi her alanda sorunlara çözüm olacak, insanlığın tüm sıkıntılarını sona erdirecektir. Bilgi her derdin ilacı, mutluluğun anahtarıdır.

Neden Felsefe Gereklidir?

- Felsefe, bireyden başlayarak toplumun mutluluğu ve evrensel barış için hedefler ve ilkeler koyar. Ancak bu hedef ve ilkelerden yararlanmayı kişilerin kendi sorumlulukları olarak görür. Bunun anlamı ise “aydınlanma” ile ifade edilebilir.
- Kant (1784) aydınlanmayı; “insanın kendi suçu ile düşmüş olduğu bir ergin olmama durumundan kurtulmasıdır. Bu ergin olmayış durumu ise, insanın kendi aklını bir başkasının kılavuzluğuna başvurmaksızın kullanamayışdır” cümleleriyle tanımlamıştır (Çotuksöken, 1995,145).

Neden Felsefe Gereklidir?

- Çotuksöken'e (1995) göre her yükseköğrenim olanağına kavuşmuş olan kişilerin özellikle felsefe dersleri almaları gerekir. Böylece her birey kendi uzmanlık alanına felsefeye bakabilme, sorunları derinden kavrayabilme olanağını elde edebilir. Yazara göre her yüksek öğretim programının daha 1. sınıfında Felsefeye Giriş dersleri okutulmalıdır.

Felsefe Ne Kazandırır?

- Bireylere;
 - ✓ Hedef belirlemeye ve yeni hedefler geliştirmeye
 - ✓ Güçlüklerle baş etmeye
 - ✓ Doğru kararlar vermeye
 - ✓ Hoşgörölü ve pozitif olmaya
 - ✓ Mutlu olmaya
 - ✓ Girişimciliğe
- Mesleğe;
 - ✓ Ortak dili konuşmaya
 - ✓ Dayanışmaya
 - ✓ Gelişmeye
 - ✓ verimliliğe
 - ✓ Saygınlığa
 - ✓ Bilimselliğe

Temel Felsefe Akımları

- İdealizm
- Realizm
- Pragmatizm
- Naturalizm
- Existentializm

İdealizm

- Bu akımın kurucusu **Eflatun (Platon)**'dur. İlk yükseköğrenim kurumunun kurucusu, **Atinada**.
- **Descartes, Spinoza, Berkeley, Kant ve Hegel** önemli isimlerindedir. Kişinin oluşumunun odağı akıldır. İdealistlere göre, mutlak gerçek fiziksel olmaktan çok ruhidir. **Hegel'** e göre bilgi bir sistem oluşturduğu ölçüde geçerlidir. İdealistin anlayışına göre, yaşamın ve öğrenmenin amacı hayatın değerlerini anlamak olmalıdır. İdealizme göre eğitim; insanın bilinçlice ve özgürce Allah'a ulaşmak için sürdürdüğü bitmez çabalardır.

Realizm

- Bu akımın kurucusu **Aristoteles**' tir. **Aristo Eflatun**'un öğrencisidir. Görünüşte karşıt görüşler gibi olmalarına rağmen ortak yanları çoktur. Maddenin gerçek olduğuna inanış realizmin temelidir. Realistlere göre, evren gerçek, maddesel, kendi kendine varolan ve birbiriyle düzenli ilişkilerde bulunan nesnelere ibarettir. Ancak **Aristo**, idealler alemiyle nesnelere alemini birleştirmiştir. Bu ekole göre, eğitim bilgi kullanma sanatı ve bilim kazanma işidir. **Realizme göre eğitim; yeni kuşağa kültürel mirası aktararak onları topluma, uyuma hazırlama sürecidir. Eğitim, yaşam içindir.**

Pragmatizm

- En önemli ismi **J.Dewey'dir**. Genellikle bir Amerikan ekolü olarak bilinir. Ana teması;
 1. Gerçeğin değişebileceği,
 2. Değerlere göreceliği
 3. İnsan doğasının biyolojik ve sosyolojik nitelikte olduğu,
 4. Yaşam tarzı olarak demokrasinin önemi,
 5. İnsan yönetiminde kritik zekanın önemi olarak özetlenebilir.
- Bu ekole göre, bütün varlıklar maddi ve sayısaldır. Eğitim geniş anlamda, insanda kendi yaşantısı yoluyla yapılan değişikliklerden başka bir şey değildir. **Pragmatizme göre eğitim; kişiyi yaşantılarını inşa yoluyla yeniden yetiştirme sürecidir.**

Naturalizm

- En önemli savunucusu **JJ.Rousseau'** dur. **Naturalizme** göre gerçek doğadır ve insanda doğal bir varlıktır. O doğuştan iyidir. Çünkü Tanrı' nın elinden çıktığında herşey iyi ve temizdir, insanın elinde her şey bozulur. **Naturalizme göre eğitim; kişinin doğal olgunlaşmasını artırma ve onun bu özelliğini göstermesini sağlama işidir.**

Existentializm

- İnsanın kendi varlığını kendisinin yarattığını ileri süren **Heidegger'in öğretisi** olarak bilinir. İnsanın kişisel anlamını değerlendirmeye ve yaşama sürecinde kendi yolunu kendisi seçmesi gerektiğini yasalaştırmaya çalıştığı için Tanrısız bir alanda bile idealizme eğilimi olanlarca tutulmuş ve hemen bütün dünyaya yayılmıştır.
- **Varoluşçular eğitimi, insanın başarıyı, başarısızlığı, çirkini, güzeli, acıyı, savaşı abartmadan fakat dürüstçe karşılayan yaşantılar geçirmesini sağlayan bir etkinlik olarak tanımlarlar.**

Temel eğitim Felsefeleri

- Daimicilik
- Esasicilik
- İlerlemecilik
- Yeniden Kurmacılık
 - Naturalist Eğitim
 - Politeknik Eğitim

Felsefenin Alanları

Eğitim felsefesi	Tarih felsefesi	Siyaset felsefesi	Ekonomi Felsefesi
Hukuk Felsefesi	Din Felsefesi	Doğa Felsefesi	Dil Felsefesi
Matematik Felsefesi	Spor Felsefesi	Sanat Felsefesi	Yönetim Felsefesi

Spor felsefesi

- Sporla ilgili bilimsel, teknik, felsefi hatta mitolojik tüm bilgiler ışığında sporun özünü, spor kavramının anlamını, spor kavramında dile gelen hakikate ilişkin bilgiler ortaya koymaya çalışan bir disiplindir (Erdemli, 2000).

Spor felsefesi

- **Erdemli'ye (2000) göre spor felsefesinin çalışma alanları;**
 - Spor Felsefesi, spor bilimleri üzerine kuramsal (teorik) bir çalışmadır.
 - Spor Felsefesi, özel ve uygulaması bulunan bir felsefedir.
 - Spor Felsefesi, yaşama felsefesinin bir alanıdır.
 - Spor Felsefesi, etik sorunlar bağlamında ele alınacak bir felsefedir.
 - Spor Felsefesi, spor yapan insanı (homo sportivus) ele alan bir Felsefi Antropolojidir.
 - Spor Felsefesi, bir toplumsal felsefedir.
 - Spor Felsefesi, bir oyun felsefesidir.

Spor felsefesi

- Orhun'a (1999) göre spor felsefesinin çalışma alanları;
 - hareket-oyun ve sporun antropolojik temelleri,
 - hareket felsefesi,
 - oyun felsefesi,
 - sportif performans felsefesi,
 - spor ve estetik,
 - spor ve etik,
 - sporun sosyal felsefesi”

Spor Bilimleri ve felsefe

- Spor eğitimi felsefesi
- Spor yönetimi felsefesi
- Sporda Sağlık felsefesi
- Sporda Performans Felsefesi

Spor Bilimleri ve Felsefe

• İDEALİZM

- Beden eğitimi, fiziksel gelişimden çok daha farklı şeyler içerir
- Beden eğitiminde var olan kuvvet ve fiziksel uygunluk aktiviteleri, kişilik gelişimine katkıda bulunur
- Beden eğitimi uygulamaları idealler merkezinde şekillenir
- Öğretmen, öğrenciler için bir modeldir
- Öğretmen, programın öğretilmesinden sorumludur
- Eğitim hayat içindir

Spor Bilimleri ve Felsefe

- **REALİZM**

- Eğitim yaşam içindir
- Realizme göre fiziksel uygunluk, büyük verimlilik getirir
- Programlar, bilimsel bilgi temeline dayandırılır
- Alıştırmalar öğrenmede büyük rol oynar
- Okullar arası sportif programlar istenen okul davranışına götürür
- Oyun ve rekreasyon, hayati dengelemeye yardımcı olur

Spor Bilimleri ve Felsefe

• **PRAGMATİZM**

- Aktivite ne kadar çeşitlenirse, o kadar daha anlamlı deneyimler sunulur
- Aktiviteler sosyalleştirici yapıdadırlar
- Programlar öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda belirlenir
- Öğrenme, problem çözme yöntemiyle gerçekleşir
- Öğretmen motive edicidir
- Standart bir uygulama, programın bir parçası değildir

Spor Bilimleri ve Felsefe

- **NATÜRALİZM**

- Beden eğitiminde fiziksel gelişim sadece fiziksel yapıda olmaktan çok daha farklı anlamlar içerir
- Öğrenme kişinin kendi aktiviteleri ile gerçekleşir
- Oyun eğitim sürecinin en önemli bir parçasıdır
- Öğrenciler arasında, performansın çok yüksek derecede yarışdırılması engellenir
- Beden eğitimi bireyin bütünü ile ilgilenir

Spor Bilimleri ve Felsefe

- **VAROLUŞÇULUK (EXISTENSİYALİZM)**
 - Seçme özgürlüğü vardır
 - Çok çeşitli aktiviteler sunulur
 - Oyun yaratıcılığın gelişimini sağlar
 - Öğrencilerin kendilerini tanımlamalarına fırsat verir
 - Öğretmen danışman rolündedir

Nasıl Felsefe Geliştirelim?

- Felsefe bir sorgulama ve gerçeği arama süreci olarak tanımlanmaktadır (Sönmez 1991, Hacıkadiroğlu 1994). Bu durumda Felsefenin sorgulama alanlarını bilmek gerekir. Bunlar felsefeyi oluşturan yapı taşlarıdır.

Nasıl Felsefe Geliştirelim?

- Varlık Sorunu (Ontoloji)
- Bilgi Sorunu (Epistemoloji)
- Değerler Sorunu (Aksiyoloji)
- Mantık Sorunu

Nasıl Felsefe Geliştirelim?

✓ Varlık sorunu

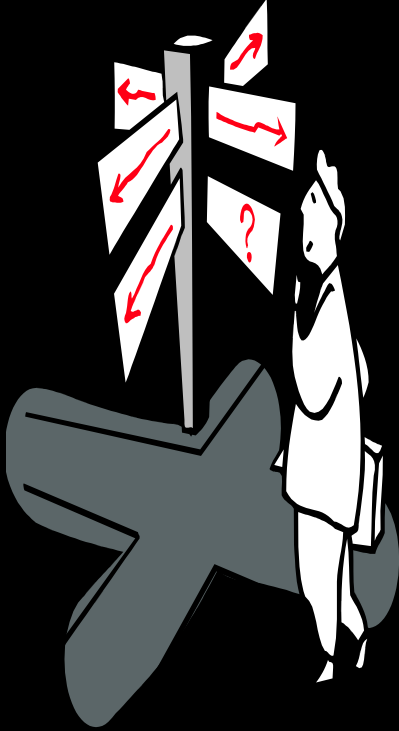
✓ Bilgi sorunu

ALANA HAKİM OLMAK

✓ Değerler sorunu

✓ Mantık sorunu

Kişisel Felsefe Geliştirmek

- 1. Kendinizi tanımak
- 2. Adım; değerler ve ilkeler belirlemek
- 3. Adım; hedefler belirlemek
- 4. Adım; hedefler doğrultusunda çaba göstermek (alana hakimiyet)
- 5. Adım; tarzınızı belirlemek
- 6. Adım; değerlendirme yapmak

Meslek Felsefesi oluşturmanıza yardımcı olacak bazı soruları kendinize sormanız mümkündür. Örneğin;

1. Alanımda bana göre, en önemli kişi yada kişiler kimlerdir?
2. Program içeriğinde değişiklik yapılabilir mi?
3. Program içeriğinin Felsefi temeli nedir?
4. Alanımın Fiziksel, Psikolojik, Sosyal ve Zihinsel temelleri nelerdir?
5. Bir lider olarak benim sorumluluklarım ve rolüm nedir?
6. Alanımdakilerle nasıl etkileşim kurarım?
7. Programımın hedefleri nelerdir?
8. Kişisel amaçlarım – hedeflerim nelerdir?
9. Hangi felsefeyle hangi eğitimsel yöntemleri kullanacağım?
10. Katılımcıların edindikleri deneyimlerden neler kazanacaklarını bekliyorum?
11. Alanımdaki meslek alanları nelerdir? Bana en uygunu hangisidir?
12. Kendimi mesleğe daha iyi hazırlayabilmek için neler yapabilirim?
13. Alanımı ve kendimi nasıl değerlendireceğim?

1. Adım

- Kendini Tanımak
 - Ben kimim?, hayattan beklentilerim nedir? Ne gibi özelliklere sahibim ve sınırlılıklarım nedir?
 - Unutmayınız ki; nereye gideceğinizi bilmiyorsanız hiçbir yol sizi oraya götürmez.

2. Adım

- İlkeler ve Değerler Belirlemek
 - Her insanın yaşamında oluşturması gereken ve toplumsal değerlerle de çelişmeyen bir takım değerler ve ilkeler oluşturması gerekir. Ancak bu sayede yaşam anlam kazanır.
 - Değerlerinizin sizin hayattan beklentilerinize ve özelliklerinize uygun olması önemlidir.

3. Adım

- Hedefler Belirlemek

- Uzun vadeli
- Orta vadeli
- Kısa vadeli

Hedefleriniz belirlediğiniz ilke ve değerlerinizle, kişisel kapasitenizle ve beklentilerinizle uyumlu olmalı, aynı zamanda gerçekleştirilebilir olmalıdır

4. Adım

- Kararlılık ve Çaba Gösterme
 - Belirlenen hedeflere ulaşmak için eyleme geçmek
 - Mesleki gelişimle ilgili kendinizi donatmak için çaba göstermek
 - Çok yönlülük ve alternatif olanaklar için çaba harcamak

5. Adım

- Tarz Belirlemek
 - İnsanları nasıl etkileyeceksiniz?
 - Rehber, danışman yada otoriter
 - Etkisiz bir model mi olacaksınız?
 - Mesleki saygınlığınızı nasıl kazanacaksınız?
 - Umarsız ve vurdum duymazlığı mı seçeceksiniz?

6. Adım

- Değerlendirme Yapmak